

Н. В. Кутуза,

д-р філол. наук, проф.,

*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
професор кафедри прикладної лінгвістики*

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНОГО ВПЛИВУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР

Статтю присвячено феномену комунікативного впливу, де основну увагу приділено його теоретичному розгляду в лінгвістиці. Окреслено тісний зв'язок усіх складників комунікативного впливу – фізіологічного, психологічного та лінгвістичного, де останній є основним, провідним. Розглянуто сугестими / сугестогени мовних рівнів і запропоновано аналізувати їх за ступенем інтенсивності актуалізації маркованої насиченості.

Ключові слова: комунікативний вплив, лінгвістика, мова, ступінь інтенсивності, сугестія.

Постановка наукової проблеми. Сучасний стан вивчення комунікативного впливу відзначається підвищеною увагою як українських, так і зарубіжних науковців (Д. Аакер, І. М. Дзялошинський, В. Г. Зазикін, А. П. Загнітко, С. Г. Кара-Мурза, Т. Ю. Ковалевська, Н. В. Кондратенко, Г. А. Копніна, О. О. Селіванова, С. В. Форманова, Н. В. Чумічева та ін.), які спираються не лише на класичні мовознавчі напрями (риторика, стилістика), а й залучають новітні дисципліни (прагмалінгвістика, сугестивна і комунікативна лінгвістика, нейролінгвістичне програмування, когнітивна, нейро- та психолінгвістика й тощо).

Аналіз досліджень із проблеми. Визнання впливової домінанти комунікативних процесів дає підстави вважати власне мовну поведінку експлікатором внутрішньої мотиваційної бази комунікатора, яка виконує вторинну, диференціовальну щодо його психоемоційної континуальності функцію [8, с. 174], тобто вплив є феноменом

комплексного характеру, що спирається на психофізіологічне та лінгвістичне підґрунтя, де вербальні засоби є основними складниками [див. 8, с. 207]. На потужній силі вербального складника сугестивного впливу наголошував і відомий учений Б. Ф. Поршнев, який у своїх фундаментальних працях висунув сугестивну теорію походження мови, підтверджуючи гіпотезу відомостями нейрофізіологів про те, що з усіх зон головного мозку людини, причетних до мовленнєвої функції, тобто до другої сигнальної системи, еволюційно давніша за інших, первинна за інші – лобна доля, зокрема префронтальний відділ мозку [див. 21, с. 30]. Б. Ф. Поршнев уперше звернув увагу на те, що сугестія в первісному суспільстві була «...засобом впливу людей на вчинки та поведінку інших, тобто особливою системою регуляції поведінки» [17, с. 415]. Отже, гіпотеза про роль сугестії на початку історії привела вченого до надзвичайного припущення про сутність другої сигнальної системи, чи мовлення, за допомогою якої здійснювалася сугестія. Друга сигнальна система є, «насамперед, інфлюативною комунікацією, тобто такою, що здійснює безпосередній вплив на реакцію. Безпосередній вплив (інфлюація) і є найпростішим соціально-психологічним явищем... Вплив невіддільний від мовлення» [16, с. 11], що підкреслює вагомість лінгвістичного складника комунікативного впливу як провідного.

Метою нашої статті є розгляд лінгвістичних основ комунікативного впливу в теоретичному аспекті. Мета передбачає розв'язання таких **завдань**: з'ясувати лінгвістичну природу впливу; окреслити впливовий потенціал мови; виявити основні чинники, що заклали основу лінгвістичного вчення комунікативного впливу, розглянути сугестивні мовних рівнів.

Об'єктом дослідження став феномен комунікативного впливу, а **предметом** – лінгвістичний складник комунікативного впливу.

Для досягнення мети застосовано низку дослідницьких **методів**: описовий для висвітлення особливостей природи комунікативного впливу, специфіки огляду впливу у лінгвістиці; метод аналізу й синтезу для ідентифікації складників комунікативного впливу й поєднання їх єдиний комплекс; метод моделювання для конструювання ступеня інтенсивності вияву сугестогенності; метод індукції слугував для конкретизації загальних висновків.

Теоретична цінність нашої розвідки полягає в поглибленні знань про особливості комунікативного впливу як комплексного феномену, зокрема систематизації знань про лінгвістичний складник. **Практичне значення** полягає в тому, що одержані результати можна використати у викладанні вишівських курсів із сучасної української мови (лексикологія, морфологія, синтаксис), стилістики, комунікативної та психолінгвістики, сугестивної лінгвістики, теорії мовної комунікації та ін.

Виклад основного матеріалу. Підґрунтя впливу містить нейрофізіологічний, психологічний та лінгвістичний складники. Дослідження нейрофізіологічних процесів людини дає змогу пояснити дію впливу на свідомому й підсвідомому рівнях, специфіку функціонування півкуль, де вплив пов'язано з підсвідомими процесами і скеруванням до правої (субдомінантної) півкулі. При вивченні психологічного компонента комунікативного впливу акцентують на тому, що при сприйнятті інформації функціонують одночасно три фактори – когнітивний, афективний і конативний. Когнітивний компонент є своєрідним фільтром, призмою, де залучено для перероблення інформації відчуття, сприйняття, увагу, пам'ять, уявлення, уяву, мислення й мовлення тощо; емоційний складник регулює всю діяльність особистості, впливає на всі інші психічні процеси, і відповідно дає змогу зпозитивовувати / знегативовувати вектор комунікативної впливовості; поведінковий – пояснює

усвідомлені / неусвідомлені мотиви, настанови, що сприяють власне здійсненню відповідних дій.

Але найважливішим складником комунікативного впливу є лінгвістичний. С. Г. Кара-Мурза відзначав, що «вплив за допомогою слова – це глибинна властивість психіки, яка виникла раніше, ніж здатність до аналітичного мислення» [6, с. 84]. Друга сигнальна система на початку свого виникнення, на думку Б. Ф. Поршнєва, «власне не була засобом “віддзеркалення” чогось із предметного середовища, а була реагуванням лише на специфічні впливи людей, причому автоматичним, як, скажімо, взаємозв’язок органів всередині організму, тобто належала до буття, а не до свідомості чи пізнання» [17, с. 413]. Проте Н. Д. Субботіна категорично не погоджується з другою частиною цього твердження, наголошуючи, що Б. Ф. Поршнєв неправомірно протиставляє першу та другу сигнальні системи: «Дійсно, мовлення виникло як засіб керування поведінкою людей, але при цьому неминуче відбувалося віддзеркалення довкілля та (або) тієї інформації, яка містилась у вказівках і закликах людей один до одного» [20, с. 6].

В такому разі наявний тісний взаємозв’язок першої та другої сигнальної систем, який О. П. Слободяник пояснює так: «Відчуття, сприйняття, уявлення не здатні самі по собі віддзеркалити внутрішній, суттєвий зв’язок явищ, не здатні відкрити закони об’єктивного світу. Завдяки цим процесам віддзеркалюється лише зовнішня сторона явищ, подається образ одиничних предметів (перша сигнальна система). Навколишній світ, ті чи інші конкретні предмети, діючи на мозок, викликають збудження не лише в першій, але й у другій сигнальній системі. Ми сприймаємо різноманітні об’єкти довкілля, що позначені словом. І називаючи той чи інший предмет, ми відтворюємо його наочний або розумовий образ» [19, с. 84]. Абстрактне та діалектичне мислення виникли на мовній основі внаслідок утворення в мозку людини нового типу нервових зв’язків – другої сигнальної системи, яка є фізіологічною основою мислення та взаємного обміну думками [19, с. 86]. В такий спосіб людина безпосередньо сприймає довкілля на основі першої сигнальної системи, а абстрактне мислення пов’язане з другою сигнальною системою... Друга сигнальна система здійснює свій зв’язок з навколишнім світом лише через першу сигнальну систему [там само], що підкреслює нерозривну єдність першої і другої сигнальної систем. Отже, сприйняття навіть однієї лексичної одиниці (лексеми) є складним психофізіологічним процесом.

Великий учений О. О. Потебня зазначав: «Сила людської думки не в тому, що слово викликає у свідомості колишні сприйняття (це можливо й без слів), а в тому, як саме воно змушує людину користуватися скарбами свого минулого» [18, с. 97], тобто людина завдяки другій сигнальній системі використовує свій попередній досвід і досвід попередніх поколінь, зафіксований у словах [19, с. 86]. Дослідник Дж. О’Коннор взагалі стверджує, що «слова – це якорі досвіду, вони закріплюють деякий стан, віддзеркалюють ідеї та приводять до розуміння» [14, с. 220], і саме сугестор пропонує ілюзорну дійсність, співвідносно з переживаннями людини, що дає змогу встановити рапорт із подальшим нав’язуванням потрібної інформації для виконання певних мовленнєвих і поведінкових дій.

Слово у людини «народжується мимовільно й інстинктивно» й може бути «знаряддям, з одного боку, розкладання, з іншого – згущення думки єдино тому, що воно є уявленням, тобто не образ, а образ образу. Якщо образ є акт свідомості, то уявлення є пізнанням цієї свідомості. Через те, що проста свідомість є діяльністю не сторонньою для нас, а такою, що в нас відбувається, і зумовлена нашою сутністю, то свідомість свідомості або є тим, що ми називаємо самосвідомістю, або прокладає їй початок і дуже схоже з нею» [18, с. 118]. Потужну впливовість слова відзначають і гіпнотерапевти О. В. Котлячков та С. А. Горін: «Описування переживання для людей настільки ж реально, як і власне переживання (якісно, але не кількісно)» [9, с. 19], бо

слово впливає на всі функції людського організму [19, с. 87], викликає образи, асоціації та відповідну реакцію організму – моторну, звукову, тактильну, смакову, містить енергетичний вплив, тобто запускає потужні енергетичні процеси [див. 15]. Ці положення підтримує й англійський дослідник Дж. Віталє: «Певні слова та фрази натискають на підсвідомі кнопки людини. Вона реагує, не усвідомлюючи це» [2, с. 31], що загалом увиразнює необхідність точного, ретельного відбору лексем для створення максимально впливового тексту.

Отже, слово є потужною зброєю свідомих / несвідомих процесів, оскільки має властивість віддзеркалювати і формувати психічний досвід. Проникаючи до рівня глибинних структур за допомогою певних слів, адресант може виявляти приховані психічні процеси, що відбиваються в мовних патернах адресата, і впливати на них [див. 5, с. 16]. Окрім того, «людський досвід вагомо перевершує словниковий запас, одне слово може викликати різні асоціації у різних людей. Це часто призводить до ототожнення чи плутанини двох чи більше ситуацій, тобто до узагальнення та подвійного смислу» [там само], що в багатьох випадках складає основу сугестоманіпулятивних прийомів впливу. О. Р. Лурія, один із засновників нейролінгвістики, наголошував, що з виникненням мови світ ніби подвоюється [цит. за 15], й у такому разі «Ми приречені сприймати лише той образ світу, який ми вибудовуємо своєю мовою і через мову» [Настин 2007, с. 33]. До того ж, «навіть якщо більша частина інформації надходить до людини через немовні канали, вона засвоюється та впливає лише завдяки словесному обробленню» [22]. Це підтримує і Н. Д. Субботіна: «Сугестія виявляється у розширенні керувальної функції – вона поширюється на другу сигнальну систему, не відмовляючись від своїх колишніх інструментів – жестів, міміки, поз» [20, с. 8], що увиразнює ефективність впливу завдяки синтезу вербальних і й невербальних складників комунікації.

Мову загалом й розглядають як сугестійне явище, тобто всі компоненти мови є потенційно сугестійними [12, с. 361; 21, с. 70], що підтримує багато вчених (див. праці Т. Ю. Ковалевської, О. О. Селіванової та ін.). Окрім того, дослідники певні, що «будь-який акт комунікації сугестійний – якщо під останньою розуміти не лише й не тільки експансію зовнішньої інформації у внутрішній психічний світ суб'єкта, скільки ініціювання в суб'єкта його власної дискурсивно-сенсорної асоціативної мережі» [13, с. 36]. Р. М. Блакар узагалі стверджував, що «мова є інструментом соціальної влади» [23, с. 133], оскільки «... вибір висловлень, що здійснюється адресантом повідомлення, впливає на розуміння адресата. Навіть якщо відправник намагається “висловлюватися об'єктивно”, видно, що здійснений ним вибір висловлень структурує та зумовлює уявлення, отримане реципієнтом» [1, с. 90], причому «...будь-яке використання мови передбачає такий структурувальний і впливовий ефект, тобто висловитися нейтрально неможливо» [1, с. 91]. В цьому аспекті Р. Лакофф стверджує, що «всі ми маніпулюємо мовою і робимо це постійно» [24, с. 11].

Т. Ю. Ковалевська констатує, що «віссю мовної сугестії насамперед виступає лінгвальна семантика в широчезному розмаїтті її комунікативних репрезентацій» [8, с. 207]. В. З. Дем'янков у цьому аспекті теж відзначає, що «Мова з її розпливчастою семантикою дає змогу гнучко вкарбуватись у чужу свідомість: новий погляд, гнучко модифікуючись (у цьому аналогія з мімікрією) під впливом контексту думок, що вже склались, одночасно витісняє й усталені думки в їхній системі» [3]. В такий спосіб власне мова уможливує різноманітні описи дійсності, тобто активізується здатність мови змінювати наше уявлення про ті чи інші об'єкти, називаючи їх різними словами – це т. зв. варіативна інтерпретація дійсності. Ця специфічна риса мови (див. праці А. М. Баранова, М. Р. Душкіної, О. С. Іссерс та ін.) й експлуатується при впливі, й у такому разі наголошують на «нетотожності між семантичною конденсованістю

первинної, глибинної інформативності повідомлення та його репрезентованою версією» [7, с. 102], тобто дійсність інтерпретується варіативно, де «використовуються різні засоби для передавання конкретної інформації» [4, с. 63] з метою приховування, камуфлювання комунікативного наміру (детальніше [11]). Відповідно до цього сугестор може нав'язати реципієнтові певне (потрібне!) уявлення про довкілля, застосовуючи цілий спектр сугестивних засобів, які актуалізуються на різних мовних і текстово-дискурсивному рівнях (див. праці І. А. Авдеєнка, Р. М. Блакара, С. В. Болтаєвої, С. А. Горіна, Н. В. Вертянкіної, С. О. Виноградової, А. П. Загнітка, О. Г. Данилової, І. М. Дзялошинського, М. Р. Душкіної, М. Р. Желтухіної, Т. Ю. Ковалевської, О. В. Котлячкова, Н. О. Остроушко, П. Б. Паршина, С. Ю. Полуїкової, О. Л. Соловей, І. Ю. Черепанової, В. О. Чернявської, Н. В. Чумічевої, О. В. Шелестюк, Е. Е. Шуберт, О. В. Яшенкової та ін.).

Зазвичай всі рівні взаємодіють, підсилюючи впливовий ефект [11, с. 199], і вчені при аналізі актуалізаторів впливу, розглядають їх одночасно на декількох мовних рівнях, відзначаючи провідний, проте погляди вчених із цього питання не збігаються. Наприклад, І. Ю. Черепанова, спираючись на досягнення С. В. Вороніна, О. П. Журавльова, Й. Мійстрика, Р. Г. Мшвідобадзе, В. В. Налімова, Б. Ф. Поршнева, Р. Якобсона, Л. П. Якубинського та ін., виокремлює 5 рівнів сугестивно-лінгвістичного аналізу: 1) фонологічний (фоносемантика); 2) просодичний (мелодика, наголос, часові й тембральні характеристики, ритм); 3) лексико-стилістичний (індекси Й. Мійстрика); 4) лексико-граматичний (визначення відсоткового співвідношення слів, які представляють різні частини мови); 5) морфо-синтаксичний [21, с. 71–84]. Провідним же рівнем авторка вважає фоносемантичний, у цьому аспекті її підтримують такі дослідники, як С. В. Болтаєва, О. В. Котлячков, Н. В. Чумічева та ін.

Відомий учений Б. Ф. Поршнев головним рівнем визнає морфологічний. Проте центром мовної сугестії більшість дослідників вважає лексико-семантичний (див. праці Р. М. Блакара, С. А. Горіна, Т. Ю. Ковалевської та ін.). До того ж, за переконаннями фундатора сугестивної лінгвістики І. Ю. Черепанової, при конструюванні ієрархії рівнів сугестивної лінгвістики потрібно враховувати неоднорідність сугестії, тобто залежно від виду впливу – прихованого (латентного) чи відкритого (прямого) відповідно базовими будуть різні рівні мови, як-от: фонологічний у латентному, морфологічний (наприклад, наказовий спосіб дієслова) тощо [див. 21, с. 71]. Проте ми підтримуємо думку Т. Ю. Ковалевської щодо того, що семантичний рівень є сугестивним центром [8], і пропонуємо розглядати актуалізатори впливу (сугестеми / сугестогени) на всіх мовних рівнях у синтезі із семантичним: 1) графемному, 2) фонетичному, 3) просодичному, 4) словотвірному, 5) лексичному, 6) морфологічному, 7) синтаксичному, 8) стилістичному, де переважно сугестеми / сугестогени актуалізуються одночасно на декількох рівнях, а семантичний є наскрізним. Вважаємо також доцільним сугестеми / сугестогени розглядати за ступенем інтенсивності актуалізації маркованої насиченості (за аналогією до ступенів інтенсивності конотованої маркованості ергонімів [10, с. 115–116]): реалізація на двох мовних рівнях – слабка актуалізація; на трьох – помірна, більше трьох – сильна.

Висновки та перспективи. Отже, мовна система в цілому виступає стрижневим компонентом впливу, що визначає необхідність якнайретельнішого аналізу її активних різнорівневих сугестогенів у проекції на актуальні дискурсивні сегменти, оскільки він регулює всі інші складники як стрижень комунікативного впливу. Всі мовні рівні взаємодіють, посилюючи впливовий ефект, проте семантичний є їхнім об'єднувальним центром. **Перспективи** дослідження вбачаємо в подальшому поглибленому вивченні сугестем кожного мовного рівня у впливових дискурсах.

Література

1. *Блакар Р. М.* Язык как инструмент социальной власти (теоретико-эмпирические исследования языка и его использование в социальном контексте). *Язык и моделирование социального взаимодействия* / перевод Е. Г. Козакевич. М. : Прогресс, 1987. С. 88–125.
2. *Витале Дж.* Гипнотические рекламные тексты: как искушать и убеждать клиентов одними словами. М. : Эксмо, 2008. 272 с.
3. *Демьянков В. З.* Эффективность аргументации как речевого воздействия. URL: <http://www.infolex.ru/P048.html>
4. *Душкина М. Р.* Психология влияния. СПб. : Питер, 2004. 224 с.
5. *Желтухина М. Р.* Масс-медиаальная коммуникация: языковое сознание – воздействие – суггестивность. *Язык. Сознание. Коммуникация*. М. : МАКС Пресс, 2003. Вып 24. С. 13–28.
6. *Кара-Мурза С. Г.* Манипуляция сознанием. М. : Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. 832 с.
7. *Ковалевська Т. Ю.* Інноваційні елементи в аспекті мовного впливу. *Вісник Дніпропетровського університету: Мовознавство*. Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетровського університету, 2003. Вып. 9. С. 98–104.
8. *Ковалевська Т. Ю.* Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування : монографія. Одеса : Астропринт, 2008. 344 с.
9. *Котлячков А., Горин С.* Оружие – слово. Оборона и нападение с помощью... М. : КСП+, 2007. 352 с.
10. *Кутуза Н. В.* Структурно-семантичні моделі ергонімів (на матеріалі ергонімікону м. Одеси) : дис. ...канд. філол. наук : 10.02.01. Одеса, 2003. 214 с.
11. *Кутуза Н. В.* Комунікативна сугестія в рекламному дискурсі: психолінгвістичний аспект: монографія. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 736 с.
12. *Мурзин Л. Н.* О динамической лингвистике XX века. *Лингвистика на исходе XX века: итоги и перспективы*. М. : Филология, 1995. Т. 2. С. 361–362.
13. *Настин И. В.* Психолінгвістика. М. : Московский психолого-социальный институт, 2007. 180 с.
14. *О'Коннор Дж.* НЛП: Практическое руководство для достижения желаемых результатов / перевод Т. Новиковой. М. : ФАИР, 2006. 448 с.
15. *Петренко В. Ф., Кучеренко В. В.* Искусство суггестивного воздействия URL: [http : // csr.spbu.ru/pub/RFBR_publications/articles/social_sciences/2002/iskusstvo-suggestivnogo-vozddeystviya_02_hum.pdf](http://csr.spbu.ru/pub/RFBR_publications/articles/social_sciences/2002/iskusstvo-suggestivnogo-vozddeystviya_02_hum.pdf)
16. *Поршнев Б. Ф.* Контрсуггестия и история (Элементарное социально-психологическое явление и его трансформации в развитии человечества). *История и психология*. М. : Мысль, 1972. С. 7–35.
17. *Поршнев Б. Ф.* О начале человеческой истории. Проблемы палеопсихологии. М. : Мысль, 1974. 487 с.
18. *Потебня А. А.* Мысль и язык. К. : СИНТО, 1993. 192 с.
19. *Слободяник А. П.* Психотерапия, внушение, гипноз. К. : Здоров'я, 1978. 480 с.
20. *Субботина Н. Д.* Суггестия и контрсуггестия в обществе. М. : КомКнига, 2006. 208 с.
21. *Черепанова И. Ю.* Дом колдуньи. Язык творческого Бессознательного. М. : КСП+, 2001. 400 с.
22. *Черепанова И. Ю.* Российская суггестивная лингвистика – верноподчиненное влияние языка на подсознание людей. URL: [http : // tverlingva.ru / archive/035/01_35.pdf](http://tverlingva.ru/archive/035/01_35.pdf)

23. Blakar R. M. Language as a means of social power. *Pragmalinguistics*. Paris, Mouton. 1979. P. 131–169.
24. Lakoff R. *Talking Power. The Politics of Language*. N. Y. : Free press, 1990. XII. 240 p.

References

1. Blakar, R. M. (1987), *Language as an instrument of social power (theoretical and empirical studies of language and its use in a social context)* [*Yazyk kak instrument sotsial'noy vlasti (teoretiko-empiricheskiye issledovaniya yazyka i yego ispol'zovaniye v sotsial'nom kontekste)*], *Yazyk i modelirovaniye sotsial'nogo vzaimodeystviya*, Progress, Moskva, 1987. pp. 88–125.
2. Vitale, Dzh. (2008), *Hypnotic advertising texts: how to tempt and convince clients with words alone* [*Gipnoticheskiye reklamnyye teksty: kak iskushat' i ubezhdat' kliyentov odnimi slovami*], Eksmo, Moskva, 272 p.
3. Demyankov, V. Z., *The effectiveness of argumentation as a speech impact* [*Effektivnost' argumentatsii kak rechevogo vozdeystviya*], URL: <http://www.infolex.ru/P048.html>
4. Dushkina, M. R., (2004), *Psychology of influence* [*Psikhologiya vliyaniya*], Piter, SPb, 224 p.
5. Zheltukhina, M. R. (2003), *Mass-medial communication: linguistic consciousness – impact – suggestiveness* [*Mass-medial'naya kommunikatsiya: yazykovoye soznaniye – vozdeystviye – suggestivnost'*], *Yazyk. Soznaniye. Kommunikatsiya*, MAKS Press, Moskva, Vyp 24, pp. 13–28.
6. Kara-Murza, S. G. (2002), *Manipulation of consciousness* [*Manipulyatsiya soznaniyem*], Izd-vo EKSMO-Press, Moskva, 832 p.
7. Kovalevskaya, T. Yu. (2003), *Innovative elements in the aspect of language influence* [*Innovatsiyni elementy v aspekti movnoho vplyvu*], *Visnyk Dnipropetrovs'koho universytetu: Movoznavstvo, Vyd-vo Dnipropetrovs'koho universytetu, Dnipropetrovs'k*, pp. 98–104.
8. Kovalevskaya, T. Yu., (2008), *Communicative aspects of neurolinguistic programming* [*Komunikatyvni aspekty neyrolinhvistychnoho prohramuvannya*], Astroprynt, Odesa, 344 p.
9. Kotlyachkov, A., Gorin, S. (2007), *Weapon – the word. Defense and attack with the help...* [*Oruzhiye – slovo. Oborona i napadeniye s pomoshch'yu...*], KSP +, Moskva, 352 p.
10. Kutuza, N. V. (2003), *Structural and semantic models of ergonomics (on the material of the ergonomicon of Odessa): Autor's thesis* [*Strukturno-semantychni modeli erhonimiv (na materiali erhonimikonu m. Odesy): dys. ... cand. philol nauk*], Odesa, 214 p.
11. Kutuza, N. V. (2018), *Communicative suggestion in advertising discourse: psycholinguistic aspect* [*Komunikatyvna suhestiya v reklamnomu diskursi: psykholinhvistychnyy aspekt*], *Vydavnychyy dim Dmytra Buraho*, Kyiv, 736 p.
12. Murzin, L. N. (1995), *About dynamic linguistics of the XX century* [*O dinamicheskoy lingvistike XX veka*], *Lingvistika na iskhode XX veka: itogi i perspektivy*, Philology, Moskva, T. 2. pp. 361–362.
13. Nastin, I. V. (2007), *Psycholinguistics* [*Psikholingvistika*], *Moskovskiy psikhologo-sotsial'nyy institut*, Moskva, 180 p.
14. O'Connor, J. (2006), *NLP: A Practical Guide to Achieve the Desired Results* [*NLP: Prakticheskoye rukovodstvo dlya dostizheniya zhelayemykh rezul'tatov*], FAIR, Moskva, 448 p.
15. Petrenko, V. F., Kucherenko, V. V. *The art of suggestive influence* [*Iskusstvo suggestivnogo vozdeystviya*] URL: [http](http://) : //

csr.spbu.ru/pub/RFBR_publications/articles/social_sciences/2002/iskusstvo-suggestivnogo-vozdeystviya_02_hum.pdf

16. Porshnev, B. F. (1972), *Counter-suggestion and history (Elementary socio-psychological phenomenon and its transformations in the development of mankind) [Kontrsuggestiya i istoriya (Elementarnoye sotsial'no-psikhologicheskoye yavleniye i yego transformatsii v razvitii chelovechestva)]*, Istoriya i psikhologiya, Mysl', Moskva, pp. 7–35.

17. Porshnev, B. F. (1974), *About the beginning of human history. Problems of paleopsychology [O nachale chelovecheskoy istorii. Problemy paleopsikhologii]*, Mysl', Moskva, 487 p.

18. Potebnya, A. A. (1993), *Thought and language [Mysl' i yazyk]*, SINTO, Kyiv, 192 p.

19. Slobodyanik, A. P. (1978), *Psychotherapy, suggestion, hypnosis [Psikhoterapiya, vnusheniye, gipnoz]*, Zdorov'ya, Kyiv, 480 p.

20. Subbotina, N. D. (2006), *Suggestion and counter-suggestion in society [Suggestiya i kontrsuggestiya v obshchestve]*, KomKniga, Moskva, 208 p.

21. Cherepanova, I. Yu. (2001), *House of the witch. The language of the creative Unconscious [Dom koldun'i. YAzyk tvorcheskogo Bessoznatel'nogo]*, KSP+, Moskva, 400 p.

22. Cherepanova, I. Yu. *Russian Suggestive Linguistics – Correctly Directed Influence of Language on the Subconscious of People [Rossiyskaya suggestivnaya lingvistika – versonapravlennoye vliyaniye yazyka na podsoznaniye lyudey]*. URL: http://tverlingva.ru/archive/035/01_35.pdf

23. Blakar R. M. Language as a means of social power. *Pragmalinguistics*. Paris, Mouton. 1979. P. 131–169.

24. Lakoff R. *Talking Power. The Politics of Language*. N. Y. : Free press, 1990. XII. 240 p.

Н. В. Кутуза,

*Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра прикладной лингвистики*

ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ КОММУНИКАТИВНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ИЗМЕРЕНИЕ

Статья посвящена феномену коммуникативного воздействия, где основное внимание уделено его теоретическому рассмотрению в лингвистике. Очерчена тесная связь всех складовых коммуникативного воздействия – физиологической, психологической и лингвистической, где последняя является основной, ведущей. Рассмотрены суггестемы / суггестогены языковых уровней и предложено анализировать их за степенью интенсивности актуализации маркированной насыщенности.

Ключевые слова: коммуникативное воздействие, лингвистика, язык, степень интенсивности, суггестия.

N. V. Kutuza,

*Odesa National I. I. Mechnikov University,
Department of Department of Applied linguistics*

LINGUISTIC FRAMEWORK OF COMMUNICATIVE IMPACT: THEORETICAL DIMENSION

The article is devoted to the phenomenon of communicative influence, where the main attention is paid to its theoretical consideration in linguistics.

The purpose of our article is to consider the linguistic foundations of communicative influence in the theoretical aspect. The aim is to solve the following tasks: to find out the linguistic nature of the impact; outline the influential potential of language; identify the main factors that laid the foundation of the linguistic doctrine of communicative influence, consider the suggestions of language levels.

The object of research was the phenomenon of communicative influence, and the subject was the linguistic component of communicative influence. The theoretical value of our intelligence lies in the deepening of knowledge about the features of communicative influence as a complex phenomenon, in particular the systematization of knowledge about the linguistic component. The practical significance lies in the fact that the obtained results can be used in teaching Vyshiv courses in modern Ukrainian (lexicology, morphology, syntax), stylistics, communicative and psycholinguistics, suggestive linguistics, theory of language communication and others.

The close connection of all warehouse communicative influences is outlined – physiological, psychological and linguistic, where the latter is the main, leading. Suggestions / suggestogens of language levels are considered and it is proposed to analyze them according to the degree of intensity of actualization of marked saturation. This word has been proven to be a powerful weapon of conscious / unconscious processes, as it has the ability to reflect and shape mental experience. Penetrating to the level of deep structures with the help of certain words, the addressee can detect the hidden mental processes reflected in the speech patterns of the addressee, and influence them. We see the prospects of the research in further in-depth study of the suggestions of each language level in influential discourses.

Key words: communicative influence, linguistics, language, degree of intensity, suggestion.